Mera Tahsisine Karşı Mülkiyet Davası

MAHKEME	KARAR TARİHİ	SONUÇ
Yargıtay Hukuk Genel Kurulu	20.05.2026	Bozma

ESAS NO	KARAR NO	İLGİLİ HÜKÜMLER
2025/602	2026/348	4342 s. Mera K. 13, 21, 3402 s. Kadastro K. 12, HMK 371

ÖZET

Kadastro harici bırakılıp mera olarak tahsis edilen taşınmazda mülkiyet hakkına dayalı tapu iptali ve tescil davası, Mera Kanunu 21/2'deki beş yıllık süreye tabi değildir; tutanak olmadığından Kadastro Kanunu 12/3'teki on yıllık süre de uygulanamaz. Direnme kararı bozuldu.

Bu kararın özeti ve değerlendirmesi
savun.av.tr/mera-tahsisi-mulkiyet-davasi-hak-dusurucu-sure-hgk-2026-348/ →

Karar metni

Yargıtay Karar Arama sisteminde yayımlandığı hâliyle, değiştirilmeden aktarılmıştır. Taraf adları kaynakta anonimdir.

Hukuk Genel Kurulu 2025/602 E. , 2026/348 K.

"İçtihat Metni"

MAHKEMESİ :Asliye Hukuk Mahkemesi

SAYISI : 2025/80 E., 2025/138 K.

ÖZEL DAİRE KARARI : Yargıtay 7. Hukuk Dairesinin 08.01.2025 tarihli ve

2023/5249 Esas, 2025/81 Karar sayılı BOZMA kararı

Taraflar arasındaki mera komisyon kararının iptali ile tapu iptali ve tescil davasından dolayı yapılan yargılama sonunda İlk Derece Mahkemesince davanın hak düşürücü süre nedeniyle usulden reddine karar verilmiştir.

Kararın davacı vekili tarafından istinaf edilmesi üzerine, Bölge Adliye Mahkemesince davacı vekilinin istinaf başvurusunun esastan reddine karar verilmiştir.

Bölge Adliye Mahkemesi kararı davacı vekili tarafından temyiz edilmesi üzerine Yargıtay 7. Hukuk Dairesince yapılan inceleme sonunda bozulmuş, İlk Derece Mahkemesi tarafından Özel Daire bozma kararına karşı direnilmiştir.

Direnme kararı davacı vekili tarafından temyiz edilmekle; kesinlik, süre, temyiz şartı ve diğer usul eksiklikleri yönünden yapılan ön inceleme sonucunda, temyiz dilekçesinin kabulüne karar verildikten sonra Tetkik Hâkimi tarafından hazırlanan gündem ve dosyadaki belgeler incelenip gereği düşünüldü:

I. DAVA Davacı vekili dava dilekçesinde; Erzurum ili, Merkez ilçesi, ... Köyünde bulunan 1 43... parsel sayılı taşınmazın mera vasfı ile Hazine adına tescil edildiğini, dava konusu taşınmazın elli yılı aşkın süredir kök murislerinden intikalen zilyetliklerinde bulunduğunu ileri sürerek taşınmazın tapu kaydının iptali ile davacı adına tapuya kayıt ve tescilini talep etmiştir.

II. CEVAP

1. Davalı ... vekili cevap dilekçesinde; yasal hasım olarak Hazinenin davada yer alması gerektiğini, davacının taşınmazın mülkiyetinin kendisine ait olduğunu ispat etmesi gerektiğini belirterek davanın öncelikle husumet yokluğundan, aksi kanaatte bulunulması durumunda ise esastan reddini savunmuştur.

2. Davalı Hazine vekili cevap dilekçesinde; taşınmazın bulunduğu bölgede tesis kadastrosunun yirmi dört yıl önce yapıldığını, on yıllık hak düşürücü sürenin dolduğunu, bu nedenle kadastrodan önceki nedenlere dayanılarak tapu iptali ve tescil davası açılamayacağını belirterek davanın reddini savunmuştur.

III. İLK DERECE MAHKEMESİ KARARI

İlk Derece Mahkemesinin 27.04.2021 tarihli ve 2019/56 Esas, 2021/202 Karar sayılı kararıyla; dava konusu taşınmazın mera vasfı ile kamu orta malı olarak 18.06.2001 tarihinde tescil edildiği, mera komisyonu tarafından 01.10.2010 tarihinde tahsis kararı alındığı ve kararın 08.10.2010 - 08.11.2010 tarihleri arasında askı ilanına çıkarılarak kesinleştirildiği, taşınmazın mera özel siciline kaydedildiği, 4342 sayılı Mera Kanunu'nun 21/2 hükmü uyarınca beş yıllık hak düşürücü süre geçtikten sonra davanın açıldığı gerekçesiyle davanın hak düşürücü süre nedeniyle usulden reddine karar verilmiştir.
IV. İSTİNAF

A. İstinaf Yoluna Başvuranlar

İlk Derece Mahkemesinin yukarıda belirtilen kararına karşı süresi içinde davacı vekili istinaf başvurusunda bulunmuştur.

B. Gerekçe ve Sonuç

Bölge Adliye Mahkemesinin 31.03.2023 tarihli ve 2023/579 Esas, 2023/596 Karar sayılı kararıyla; davacı vekilinin istinaf başvurusunun esastan reddine karar verilmiştir.

V. BOZMA VE BOZMADAN SONRAKİ YARGILAMA SÜRECİ

A. Bozma Kararı

1. Bölge Adliye Mahkemesinin yukarıda belirtilen kararına karşı süresi içinde davacı vekili temyiz isteminde bulunmuştur.

2. Yargıtay 7. Hukuk Dairesinin ilâm başlığında tarih ve sayısı belirtilen kararı ile;

"...Somut olayda; dava konusu 1 43... parsel sayılı taşınmaz 18.04.2001 kamu orta malı vasfıyla tescil edildiği, 01.10.2010 tarih ve 36 sayılı mera tahsis komisyon kararı ile ... Köyüne tahsis edildiği, tahsis kararının 08.10.20 10... .11.2010 tarihleri arasında askıya çıkarıldığı ve itiraz edilmeden kesinleştiği anlaşılmıştır.

Dava konusu taşınmazların bulunduğu yörede 1996 yılında kadastro çalışmaları yapılmış, dava konusu taşınmazın bulunduğu alan "kadastro harici" bırakılmıştır. Davacı dava konusu taşınmazın 08.08.1958 tarihli tapu kaydı ile murisi adına tescil edildiğini, tapu kaydı bulunan taşınmazı hakkında mera vasfında olduğu kabul edilerek tapu kaydı oluşturulması ve mera komisyonu tarafından tahsis kararı verilmesinin doğru olmadığını iddia ederek tapu iptali ve tescil davası açmışlardır.

4342 sayılı Kanun'un 5. maddesinde de mera yaylak, kışlak olarak tahsis edilecek yerlerin nereler olacağı sayılmış, bu maddenin "c" bendinde "Mera, yaylak ve kışlak olarak kullanılmak amacıyla kamulaştırılacak yerlerin" köy veya belediye tüzel kişiliklerine tahsisinin yapılabileceği belirtilmiştir. Anılan Yasa uyarınca, kişilerin özel mülkiyetinde bulunan taşınmazlar; ancak kamulaştırma yapılmak suretiyle 4342 sayılı Yasa kapsamına alınabilir.

Vurgulamak gerekir ki, 4342 sayılı Kanun'un 13. maddesindeki dava açma süreleri mülkiyet hakkının özü ile değil, tahsise dair mera komisyonu çalışma sonuçları ile ilgilidir. Keza, Kanun'un 21. maddesi de yine tahsislerin sık sık değiştirilmesinin önüne geçmek üzere getirilmiş bir hükümdür. 4342 sayılı Kanun'da mülkiyet hakkına dayanılarak açılan davalar bir süreye tâbi tutulmadığından Mahkemece tüm bu yönler gözden kaçırılarak Yasanın tahsise ilişkin hükümlerine bakılarak açılan davanın süre yönünden reddi doğru olmamıştır.

Buna göre davacının mülkiyet hakkına dayalı olarak açtığı dava yönünden 3402 sayılı Kanun'un 12. maddesinde belirtilen süre içerisinde açıldığı dikkate alınarak, Mahkemece davacının iddiaları, davalıların savunmaları değerlendirilerek davanın esası hakkında bir karar verilmek üzere hükmün bozulması gerekmiştir..." gerekçesiyle karar bozulmuştur.

B. İlk Derece Mahkemesince Verilen Direnme Kararı

İlk Derece Mahkemesinin ilâm başlığında tarih ve sayısı belirtilen kararı ile; önceki gerekçeye ek olarak, madde metninde yer alan "tespitten önceki hukuki sebeplere dayanılarak" ibaresinin kaydın iptalini sağlayacak mülkiyet hakkına dayalı davaları kapsadığı, kanunun koyucunun amacının 3402 sayılı Kadastro Kanunu'nun 12/3. maddesindeki kadastro öncesi nedenler yönünden getirilen on yıllık hak düşürücü süre ile paralellik sağlamak olduğu şayet kanun metninde mülkiyet hakkından doğan davalar ayrı tutulmak istenilseydi bunun kanun metninde açıkça belirtilmesi gerektiği, "tespitten önceki hukuki sebeplere dayanılarak" ibaresinin mülkiyet hakkına dayalı davaları da kapsadığı gerekçesiyle direnme kararı verilmiştir.

VI. TEMYİZ

A. Temyiz Yoluna Başvuranlar

İlk Derece Mahkemesinin yukarıda belirtilen direnme kararına karşı süresi içinde davacı vekili temyiz isteminde bulunmuştur.

B. Temyiz Sebepleri

Davacı vekili temyiz dilekçesinde; müvekkilinin mülkiyet hakkını ispat ettiklerini, davaya konu taşınmaz bakımından herhangi bir kamulaştırma işlemi yapılmadığını, komisyon kararının yok hükmünde olduğunu, Mera Kanunu'nda yer alan sürelerin komisyon çalışmaları neticesinde alınan kararlar bakımından uygulama alanı bulduğunu, tespit harici bırakılan taşınmazlar hakkında mülkiyet hakkına dayanılarak açılan davalara 3402 sayılı Kanun'da yer alan hak düşürücü sürenin uygulanmasının mümkün olmadığını, mülkiyet hakkının, adil yargılanma hakkının, hak arama hürriyetinin, makul sürede yargılanma hakkının ve mahkemeye erişim hakkının ihlâl edildiğini ileri sürerek kararın bozulmasını talep etmiştir.

C. Uyuşmazlık

Direnme yoluyla Hukuk Genel Kurulu önüne gelen uyuşmazlık: mera komisyon kararının iptali ile tapu iptali ve tescil istemine ilişkin eldeki davada, 4342 sayılı Kanun'un 21. maddesindeki hükümlerin mi yoksa 3402 sayılı Kanun'un 12. maddesinde belirtilen süreye ilişkin hükümlerin mi uygulanacağı, buradan varılacak sonuca göre davanın hak düşürücü süre nedeniyle reddine karar verilip verilemeyeceği noktalarında toplanmaktadır.

D. Gerekçe

1. İlgili Hukuk

4342 sayılı Mera Kanunu'nun (4342 sayılı Kanun) 1, 3, 4, 5, 6 ve 21.maddeleri

3402 sayılı Kadastro Kanunu'un (3402 sayılı Kanun) 12, 13... . maddeleri.

2.Değerlendirme

1. Mahkemece 4342 sayılı Mera Kanunu'nun 21/2 hükmü uyarınca hak düşürücü süre geçtiği gerekçesiyle davanın reddine karar verildiğinden uyuşmazlığın çözümü için öncelikle 4342 sayılı Kanun'un amacı ve "tahsis" ifadesinden neyin anlaşılması gerektiğinin açıklanması gerekmektedir.

2. 4342 sayılı Kanun'un 1. maddesinde Kanun'un amacı "... daha önce çeşitli kanunlarla tahsis edilmiş veya kadimden beri kullanılmakta olan mera, yaylak, kışlak ve kamuya ait otlak ve çayırların tespiti, tahdidi ile köy veya belediye tüzel kişilikleri adına tahsislerinin yapılmasını, belirlenecek kurallara uygun bir şekilde kullandırılmasını, bakım ve ıslahının yapılarak verimliliklerinin artırılmasını ve sürdürülmesini, kullanımlarının sürekli olarak denetlenmesini, korunmasını ve gerektiğinde kullanım amacının değiştirilmesini sağlamaktır" şeklinde açıklanmıştır.

3. Mera, yaylak ve kışlakların tespit, tahdit ve tahsisi Kanun'un 6. maddesine göre Tarım ve Köyişleri Bakanlığınca yapılır. Uygulamayı yapacak merci ise valilik onayı ile oluşturulacak olan mera komisyonu ve komisyona bağlı olarak çalışan teknik ekiplerdir.
4. Mera Kanunu'nun 3. maddesinde "tahsis"; çayır, mera, yaylak ve kışlakların kullanımlarının verimlilik ve sosyal adalet ilkelerine uygun şekilde düzenlenerek, münferiden ya da müştereken yararlanılmak üzere bir veya birkaç köy ya da belediyeye bırakılması olarak tarif edilmiştir.

5. Aynı Kanun'un 5. maddesinde mera, yaylak ve kışlak olarak tahsis edilecek yerler sayılmıştır. Mera Komisyonları Kanun'un 5. maddesine göre mera, yaylak ve kışlak kapsamına alınan bir yerin bir veya birkaç köy ya da belediye tüzel kişiliklerine yararlanmaları amacıyla tahsisini gerçekleştirirken yasanın öngördüğü kıstasları aramak ve tahsisi bu ölçülere uygun yapmak zorundadır.

6. Kanun'un "Tahsis Kararının Tebliği, İlanı, İtirazı ve Kütüğe Kayıt" başlıklı 13. maddesinde teknik ekiplerce yapılan çalışma sonuçlarının otuz gün süre ile ilan edilerek askıda kalacağı bu süre içerisinde teknik ekip çalışmalarına karşı mera komisyonu nezdinde itiraz edilebileceği komisyonun yapılan itirazları altmış gün içinde karara bağlayacağı, bunların sonuçlarının da ilan edileceği, otuz günlük ilan süresi içerisinde komisyon kararlarına karşı Asliye Hukuk Mahkemesi veya kadastrosu yapılan yerlerde ise Kadastro Mahkemesine dava açılabileceği, bu süre içerisinde dava açılmazsa kararların kesinleşeceği hükme bağlanmıştır. Kanun'un 21. maddesinde tahsislerin sık sık değiştirilmesinin önüne geçmek üzere tahsis kararında belirtilen haklara tahsisin kesinleştiği tarihten itibaren beş yıl geçtikten sonra tesbitlerden önceki hukuki sebeplere dayanılarak itiraz edilemeyeceği ve bunlara karşı dava açılamayacağı öngörülmüştür.

7. Somut olayda; dava konusu 1 43... parsel sayılı taşınmaz 18.06.2001 tarihinde kamu orta malı vasfıyla tescil edildiği, 01.10.2010 tarih ve 36 sayılı mera tahsis komisyon kararı ile ... Köyüne tahsis edildiği, tahsis kararının 08.10.2010 ilâ 08.11.2010 tarihleri arasında askıya çıkarıldığı ve itiraz edilmeden kesinleştiği anlaşılmaktadır.

8. Dava konusu taşınmazların bulunduğu yörede 1996 yılında kadastro çalışmaları yapılmış, dava konusu taşınmazın bulunduğu alan "kadastro harici" bırakılmıştır. Davacı, dava konusu taşınmazın 08.08.1958 tarihli tapu kaydı ile murisi adına tescil edildiğini, tapu kaydı bulunan taşınmazı hakkında mera vasfında olduğu kabul edilerek tapu kaydı oluşturulması ve mera komisyonu tarafından tahsis kararı verilmesinin doğru olmadığını iddia ederek tapu iptali ve tescil davası açmıştır.

9. Mera Kanunu'nun 13. maddesindeki dava açma süreleri mülkiyet hakkının özü ile değil, tahsise dair mera komisyonu çalışma sonuçları ile ilgilidir. 4342 sayılı Kanun'da mülkiyet hakkına dayanılarak açılan davalar bir süreye tâbi tutulmadığından Mahkemece 4342 sayılı Kanun'un tahsise ilişkin hükümleri uyarınca açılan davanın süre yönünden reddi doğru görülmemiştir.

10. 3402 sayılı Kadastro Kanunu'nun 12/3. madde hükmünde; kadastro tutanaklarında belirtilen haklara, sınırlandırma ve tespitlere, tutanakların kesinleştiği tarihten itibaren on yıl geçtikten sonra, kadastrodan önceki hukuki sebeplere dayanarak itiraz olunamayacağı ve dava açılamayacağı hüküm altına alınmıştır. Dava konusu taşınmaza kadastro tutanağı düzenlenmemiş, kadastro

çalışmaları sırasında kadastro harici bırakılmıştır. Bu nedenle, kadastro tutanağı düzenlenen ve tutanağın kesinleşme tarihinden itibaren uygulanan on yıllık hak düşürücü sürenin uygulanma olanağı bulunmamaktadır. Buna göre tarafların iddia ve savunmaları ile sunulan deliller kapsamında davanın esası incelenerek, oluşacak sonuca göre esas hakkında bir karar verilmesi gerekmektedir.

11. Hukuk Genel Kurulunda yapılan görüşmeler sırasında; 4342 sayılı Kanun'un 21. maddesi hükmündeki; "tespitten önceki hukuki sebeplere dayanılarak" ifadesinin kaydın iptalini sağlayacak mülkiyet hakkına dayalı davaları da kapsadığı görüşü ileri sürülmüş ise de bu görüş yukarıda açıklanan nedenlerle Kurul çoğunluğunca benimsenmemiştir.
12. Hâl böyle olunca Mahkemece önceki kararda direnilmesi doğru olmadığından, hükmün yukarıda açıklanan değişik gerekçe ve nedenlerle bozulması gerekmiştir.

VII. KARAR

Açıklanan sebeple;

Davacı vekilinin temyiz itirazlarının kabulü ile direnme kararının yukarıda açıklanan değişik gerekçe ve nedenlerden dolayı 6100 sayılı Kanun'un 371. maddesi gereğince BOZULMASINA,

İstek hâlinde temyiz peşin harcının yatırana geri verilmesine,

Dosyanın 6100 sayılı Kanun'un 373. maddesinin 1. fıkrası uyarınca kararı veren İlk Derece Mahkemesine, kararın bir örneğinin Bölge Adliye Mahkemesine gönderilmesine,

20.05.2026 tarihinde yapılan görüşmede oy çokluğuyla kesin olarak karar verildi.